

Handläggare
Michael Boström
Telefon: 0850818156

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2020-01-30

Objekt- och anhöriganställningar inom ledsagar- och avlösarservice – en modell för att begränsa möjligheterna till att ha anhöriga som anställda

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till objekt- och anhöriganställningar inom ledsagar- och avlösarservice – en modell för att begränsa möjligheterna till att ha anhöriga som anställda.

Sammanfattning

På uppdrag av kommunfullmäktige har socialnämnden inom området stöd och service till personer med funktionsnedsättning utarbetat ett förslag till modell för att begränsa möjligheterna att ha anhöriga som anställda inom ledsagar- och avlösarservice. Modellen syftar till att kvalitetssäkra insatserna ledsagning och avlösning och skapa bättre förutsättningar för att insatserna utförs på ett rättssäkert sätt. Brukarperspektivet beaktas genom att den enskildes synpunkter tydligare kan fångas upp och krav på kompetens i utförandet säkerställer att syftet med insatsen uppnås.

Socialnämnden föreslår att anställning av anhörig endast ska godkännas om synnerliga skäl föreligger. Inga begränsningar föreslås gällande objektanställningar, det vill säga vid de situationer då den objektanställda inte är anhörig.

Förvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna modellen att begränsa anhöriganställningar. Den skulle bidra till ökad rättssäkerhet och borga för ökad likställighet inom staden. I linje med förslag till nya riktlinjer bör den föreslagna modellen även inkludera personlig assistans enligt LSS.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges beslut om budget 2017 för Stockholms stad fick socialnämnden i uppdrag att utreda objekt- och

anhöriganställningar¹ inom ledsagar- och avlösarservice inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. I utredningen konstaterades fler brister gällande insyn, dokumentation och uppföljning i ärenden där anhöriga var anställda jämfört med övriga ärenden. Vidare konstaterades att möjligheten att framföra klagomål var begränsad och att arbetsmetoderna var otydliga.

Utifrån resultatet av utredningen gav socialnämnden socialförvaltningen i uppdrag att i samarbete med stadsdelsförvaltningarna ta fram en modell för att begränsa möjligheterna till att ha anhörig- och objektanställningar, speciellt anhöriga som anställda, inom ledsagarservice/ledsagning samt avlösarservice/avlösning.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget om ny modell till ett antal instanser, bland annat samtliga stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 31 januari.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Remissen i sammanfattning

Socialnämnden har, inom området stöd och service till personer med funktionsnedsättning, tillsammans med samverkansparterna utarbetat ett förslag till modell för objekt- och anhöriganställningar inom ledsagar- och avlösarservice. Förslaget syftar dels till att begränsa möjligheterna att ha anhöriga som anställda inom ledsagar- och avlösarservice, dels till att kvalitetssäkra insatserna ledsagning och avlösning och skapa bättre förutsättningar för att insatserna utförs på ett rättssäkert sätt. Brukarperspektivet beaktas genom att den enskildes synpunkter tydligare kan fångas upp och krav på kompetens i utförandet säkerställer att syftet med insatsen uppnås.

Socialnämnden föreslår att anställning av anhörig endast ska godkännas om synnerliga skäl föreligger. Anställning av anhörig kan godkännas om synnerliga skäl föreligger, vilket bedöms av

Farsta stadsdelsförvaltning Beställare

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

¹ Begreppet anhöriganställning har alltmer kommit att användas även i de fall den enskilde och den anställde inte delar hushåll. I dessa fall är det ofta den enskildes barn eller andra släktingar som anställs för att utföra beviljade insatser hos den enskilde. Anhörig kan vara ett barn, en bror, en syster, sonhustru, kusinbarn med flera. En objektanställning innebär att en person anställs specifikt för att utföra insatser hos enbart en person. Även i dessa fall kan det vara en släkting eller annan närstående som anställs. Det kan också vara en person med särskilda språk- och kulturella kunskaper som den enskilde efterfrågar.

enhetschef vid aktuell beställarenhet. Synnerliga skäl föreligger om den enskildes behov svårligen kan tillgodoses på annat sätt än genom anhöriganställning på grund av exempelvis

- att det krävs ingående kunskaper för att säkerställa att stödet ska kunna ges tryggt och säkert,
- att en medicinsk utredning visar på att brukaren har svårigheter att ta in ny personal.

Den föreslagna modellen tydliggör i vilka situationer som ansökningar om anställning av anhörig kan beviljas och hur ansökningarna ska handläggas. Socialnämnden föreslår att stadens riktlinjer avseende handläggning av insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och bistånd enligt socialtjänstlagen till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska justeras enligt den nya hanteringen som framgår av den föreslagna modellen.

Socialnämnden föreslår inga begränsningar gällande objektanställningar, det vill säga vid de situationer då den objektanställda inte är anhörig.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att begränsa anhöriganställningar och är av den uppfattningen att den nya hanteringen skulle dels bidra till ökad rättssäkerhet, dels borga för ökad likställighet inom staden.

Vidare skulle den föreslagna modellen underlätta vid uppföljning, bidra till ökad insyn hos de individer som i dagsläget får sina behov tillgodosedda genom anhöriganställning. Den nya hanteringen skulle även innebära att den enskilde ges ökad självständighet och minskat beroende av anhöriga, samtidigt som staden kan utveckla och kvalitetssäkra de insatser som den enskilde får.

Förvaltningen anser att begreppet modell ska ersättas med förslag till nya riktlinjer, vilket gör det tydligare vad som avses i sammanhanget.

I linje med förslag till nya riktlinjer bör den föreslagna modellen även inkludera personlig assistans enligt LSS.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
Avdelningschef

Bilaga

Socialnämndens förslag till objekt- och anhörganställningar inom ledsagar- och avlösarservice – en modell för att begränsa möjligheterna till att ha anhöriga som anställda

Farsta stadsdelsförvaltning
Beställare

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Sandström, Stadsdelsdirektör	2020-01-15
Per-Ove Mattsson, Avdelningschef	2020-01-14